

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π.Ε. & Δ.Ε. ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.) ΚΡΗΤΗΣ

Δ/νση: Ρολέν 4 * Τ.Κ. 71305 – Ηράκλειο
Πληροφορίες: Μαρία Εμμ. Γιγουρτάκη
Τηλ. : 2810 246860 – 342206
Fax: 2810222076
E-mail: γραμματ.: pekeskritis@sch.gr
E-mail προσωπ.: marigiagourtake@gmail.com

Ηράκλειο, 31/010/2019
Αρ. Πρωτ.: Φ2/1704

Προς: 1. Σχολικές μονάδες Γενικής και Ειδικής Αγωγής Κρήτης Α/θμιας Εκπαίδευσης (**Δια των διευθύνσεων Α/θμιας εκπαίδευσης Χανίων, Ρεθύμνου, Ηρακλείου, Λασιθίου**)
2. Σχολικές μονάδες Γενικής και Ειδικής Αγωγής Κρήτης Δ/θμιας Εκπαίδευσης (**Δια των διευθύνσεων Β/θμιας εκπαίδευσης Χανίων, Ρεθύμνου, Ηρακλείου, Λασιθίου**)
3. Διευθύνσεις Δ/θμιας Εκπαίδευσης Χανίων, Ρεθύμνου, Ηρακλείου, Λασιθίου
4. ΚΕΣΥ Χανίων, Ρεθύμνου, Ηρακλείου, Λασιθίου
6. ΣΕΕ ΠΕΚΕΣ Κρήτης

Κοιν.: 1. Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Κρήτης
2. ΠΕΚΕΣ Κρήτης

Θέμα: Λειτουργία των Τμημάτων Ένταξης στις Σχολικές Μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Σχετ. 1) Υ.Α. 102357/Γ6, ΦΕΚ 1319/2002 «Ένταξη, φοίτηση και αποφοίτηση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε όλους τους τύπους των σχολείων Ειδικής Αγωγής και τα Τμήματα Ένταξης»
2) Εγκύκλιος ΥΠΕΠΘ Γ6/15894/14-02-2006 «Φάκελοι ατομικών στοιχείων»
3) Υ.Α. 27922/Γ6, ΦΕΚ 449/2007 «Καθορισμός των ιδιαίτερων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων α) του εκπαιδευτικού προσωπικού, που υπηρετεί σε σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής (ΣΜΕΑ) της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ειδικά σχολεία, τμήματα ένταξης)»
4) Ν. 4186/2013 άρθρο 28, ΦΕΚ 193, τ. Α', 17-09-2014 «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις»
5) Ν. 4368/2016 ΦΕΚ 21/21-2-2016, άρθρο 82, παρ.5 «Ρυθμίσεις θεμάτων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης»
6) Ν. 4547/2018, άρθρο 51 «Θέματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης(ΕΑΕ)»
7) Ν. 3699/2008, ΦΕΚ 199/2008 «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση Ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες»
5. Υ.Α. 17812/Γ6, ΦΕΚ 315/2014 «Νόμιμη σύσταση των ΕΔΕΑΥ και καθορισμός των ιδιαίτερων καθηκόντων των μελών και συντονιστών αυτών» ΦΕΚ 1088/τ. Β/2-4-2019

Αγαπητοί συνάδελφοι

Το 2009 Ευρωπαϊκός Φορέας ενισχύει τη σημασία της εφαρμογής της ενταξιακής εκπαίδευσης ως ένα συλλογικό εγχείρημα, που θα ανοίξει το δρόμο στη συμπερίληψη, με τη συνέργεια πολλών ενδιαφερόμενων οι οποίοι έχουν να εκπληρώσουν διαφορετικούς ρόλους και αρμοδιότητες στη λήψη αποφάσεων και την ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ σχολείου και κοινωνίας.

Το ζήτημα της ένταξης είναι η μεγάλη πρόκληση που αντιμετωπίζουν τα σχολικά συστήματα σε όλο τον κόσμο.

Σύμφωνα με την επιστημονική έρευνα αλλά και την εκπαιδευτική πράξη, η δημιουργία και λειτουργία των Τμημάτων Ένταξης στις σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης αποτελεί μία απαραίτητη και εξειδικευμένη δομή υποστήριξης στους μαθητές με αναπηρία και Ε.Ε.Α., ώστε να τους παρασχεθεί η ενδεικνυόμενη διδακτική παρέμβαση στο μαθησιακό αντικείμενο αλλά και η καταλληλότερη παιδαγωγική αντιμετώπιση ανάλογα με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στο εκπαιδευτικό και κοινωνικό πλαίσιο.

Κι αυτό, γιατί οι δυσκολίες αυτές δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν με τον αποτελεσματικότερο τρόπο στην κλασσική σχολική τάξη χωρίς την παροχή εξειδικευμένης υποστήριξης.

Η σύμπραξη των εκπαιδευτικών ειδικής και γενικής αγωγής στην εκπαίδευση των ατόμων με ΕΕΑ θα αποφέρει τα μέγιστα στην κατεύθυνση της αποτελεσματικής εξειδικευμένης εκπαίδευσής τους, με τελικό στόχο την αυτονόμησή τους.

1. Προϋποθέσεις ίδρυσης Τμήματος Ένταξης.

Για να ιδρυθεί τμήμα ένταξης απαραίτητη προϋπόθεση είναι να υπάρχουν κατ' ελάχιστον τρεις (3) μαθητές και σχετική πρόταση από διαγνωστική υπηρεσία. Σε περιπτώσεις συστεγαζόμενων ή γειτονικών σχολικών μονάδων, τα Τμήματα Ένταξης συνενώνονται μέχρι του μέγιστου αριθμού δώδεκα (12) μαθητών ανά Τμήμα Ένταξης. (Ν. 3699/2008 άρθρο 6)

2. Κατηγορίες μαθητών που μπορούν να υποστηριχθούν στο Τ.Ε.

Το Τ.Ε. λειτουργεί ως υποστηρικτική δομή εκπαίδευσης για τους μαθητές και τις μαθήτριες με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που φοιτούν στις σχολικές μονάδες και εμπίπτουν στις κατηγορίες που αναφέρονται στο Ν. 3699/2008, άρθρο 3, παρ. 1, 2, 3. Στο Τ.Ε. δεν υποστηρίζονται μαθητές με χαμηλή σχολική επίδοση εξαιτίας άλλων αιτιωδών παραγόντων όπως π.χ. αυτοί με γλωσσικές ή πολιτισμικές ιδιαιτερότητες, καθώς δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των ατόμων με αναπηρία ή/και Ε.Ε.Α.

Οι μαθητές που πρόκειται να υποστηριχθούν στα Τ.Ε. θα πρέπει να έχουν:

- γνωμάτευση από το ΚΕΣΥ ή άλλο δημόσιο πιστοποιημένο φορέα
- υπεύθυνη δήλωση του γονέα ότι επιθυμεί την αξιολόγηση και την υποστήριξη του παιδιού του από τον εκπαιδευτικό Ε.Α.Ε στο Τ.Ε.

Σε περιπτώσεις μαθητές των οποίων η χαμηλή σχολική επίδοση οφείλεται σε διαταρακτική συμπεριφορά, απροσεξία, υπερκινητικότητα, δυσκολίες στη μάθηση ή άλλες ψυχοσυναισθηματικές δυσκολίες προτείνεται από τον εκπαιδευτικό του τυπικού τμήματος που φοιτά ο μαθητής, η διαφοροποιημένη διδασκαλία στα πλαίσια της συμπερίληψης. Επειδή στη σχολική τάξη ο μαθητής καλείται να ανταποκριθεί σε συγκεκριμένα έργα τα οποία απαιτούν προσοχή, συγκέντρωση, αυτορρύθμιση και αναχαίτηση των παρορμήσεων, καλές επιτελικές και μνημονικές λειτουργίες, ώστε να μπορέσει να αποκτήσει μεταγνωστικές στρατηγικές μάθησης, και οι εν λόγω μαθητές αντιμετωπίζουν τέτοιου είδους δυσκολίες, και δεν υπάρχει γνωμάτευση από δημόσιο πιστοποιημένο φορέα, μπορούν να υποστηριχθούν στο Τ.Ε. από τον εκπαιδευτικό Ε.Α.Ε. με:

- αντίγραφο από το πρακτικό παιδαγωγικής συνεδρίας στο οποίο να αναφέρονται από τον εκπαιδευτικό του τμήματος οι λόγοι που κρίνεται απαραίτητο ο μαθητής να υποστηριχθεί από τον εκπαιδευτικό Ε.Α.Ε.
- το Βραχυχρόνιο Πρόγραμμα Παρέμβασης (ΒΠΠ) που έχει εφαρμοστεί για το συγκεκριμένο μαθητή για ελάχιστο χρονικό διάστημα δύο μηνών και τα αποτελέσματά του (Προτείνεται στις σχολικές μονάδες που μπορούν να το εφαρμόσουν)
- υπεύθυνη δήλωση του γονέα ότι επιθυμεί την αξιολόγηση και την υποστήριξη του παιδιού του από τον εκπαιδευτικό Ε.Α.Ε στο Τ.Ε. (Ν.3699/2008 άρθρο 6, παρ.1.)
- σύμφωνη γνώμη του Συντονιστή Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης ή του Συντονιστή παιδαγωγικής ευθύνης του σχολείου, έως ότου το παιδί περάσει από διαδικασία γνωμάτευσης. (Ν. 3699/2008, ΦΕΚ 1088/τ. Β/2-4-2019)

3. Διαδικασία σύνταξης καταλόγου μαθητών για υποστήριξη στο Τμήμα ένταξης.

Για να υποστηριχθούν μαθητές στα Τ.Ε. ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία:

α. Σε σχολικές μονάδες που λειτουργούν Τμήματα ένταξης οι εκπαιδευτικοί των τμημάτων Γενικής Παιδείας Πρωτοβάθμιας ή /και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης συντάσσουν κατάλογο με τα ονόματα των μαθητών προς παραπομπή στο ΤΕ και περιγραφική έκθεση για τον καθένα από αυτούς, στην οποία αναφέρουν το μαθησιακό προφίλ, τις ειδικές εκπαιδευτικές του ανάγκες και αιτιολογούν την παραπομπή του.

β. Ο κατάλογος με τα ονόματα των μαθητών καθώς και οι περιγραφικές εκθέσεις κατατίθενται στο διευθυντή του σχολείου.

γ. Ο Διευθυντής του σχολείου συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς των τμημάτων ώστε ο κατάλογος των μαθητών που παραπέμπονται να είναι σύννομος (Ν.3699/2008 άρθρο 3.)

δ. Ο εκπαιδευτικός Ε.Α.Ε. του Τ.Ε κατά την αξιολόγηση των μαθητών με βάση τις προτάσεις που έχουν υποβληθεί στο σύλλογο διδασκόντων ώστε να διερευνηθούν οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες τους και προκειμένου να συμπεριληφθούν στην υποστηρικτική εκπαιδευτική παρέμβαση του Τμήματος Ένταξης, λαμβάνει υπόψη:

- την πρόταση στη γνωμάτευση του ΚΕ.Σ.Υ. ή του Ιατροπαιδαγωγικού Κέντρου για υποστήριξη του μαθητή στο Τμήμα Ένταξης
- τη σοβαρότητα και το είδος των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών του
- την αναγκαιότητα για το σχεδιασμό και την υλοποίηση εξατομικευμένου προγράμματος εκπαίδευσης (ΕΠΕ),
- τον αριθμό των μαθητών που έχουν τη δυνατότητα να υποστηρίζεται αποτελεσματικά, τεκμηριώνοντας την εισήγησή του.

Μετά την οριστική διαμόρφωσή του καταλόγου, ο εκπαιδευτικός Ε.Α.Ε σε συνεργασία με το Διευθυντή της Σχολικής Μονάδας:

- ενημερώνει, το σύλλογο διδασκόντων του σχολείου
- τον Παιδαγωγικό Υπεύθυνο Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου (ΣΕΕ)
- τους γονείς και κηδεμόνες των μαθητών για τις διαδικασίες αξιολόγησης που θα πρέπει να ακολουθηθούν από τους δημόσιους πιστοποιημένους φορείς- ή την Ειδική Διαγνωστική Επιτροπή Αξιολόγησης και Υποστήριξης (ΕΔΕΑΥ) του σχολείου, εάν στο σχολείο ανήκει σε Σχολικό Δίκτυο Εκπαίδευσης και Υποστήριξης (ΣΔΕΥ)- για τον τρόπο υποστήριξης, για το πρόγραμμα αλλά και για το ρόλο του ΚΕΣΥ και των Ιατροπαιδαγωγικών Υπηρεσιών (στην περίπτωση που οι γονείς δεν έχουν απευθυνθεί στις παραπάνω υπηρεσίες για τη σχετική διαγνωστική αξιολόγηση.)

Σε περίπτωση που υπάρχουν σημαντικές διαφορές απόψεων όσον αφορά στις παραπομπές ή διαφωνίες για τη σύνταξη του ωρολογίου προγράμματος του Τμήματος Ένταξης, ενημερώνεται ο Υπεύθυνος Εκπαιδευτικών Θεμάτων της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης που ανήκει το σχολείο.

4. Σχεδιασμός και υλοποίηση Εξατομικευμένου Προγράμματος Παρέμβασης– Οι αρμοδιότητες του εκπαιδευτικού Ε.Α.Ε.

Οι μαθητές των Τμημάτων Ένταξης ανήκουν στο δυναμολόγιο της τάξης φοίτησης. Απαραίτητη είναι η **συνεργασία και ισότιμη συμμετοχή** των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας που διδάσκουν στην τάξη φοίτησης και στο Τ.Ε. με στόχο τη

διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων και των διδακτικών πρακτικών καθώς και την κατάλληλη προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού και περιβάλλοντος ανάλογα με τις εκπαιδευτικές και ψυχοσυναισθηματικές ανάγκες του μαθητή.

Σκοπός του Τ.Ε. είναι η πλήρης ένταξη των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον μέσω ειδικών εκπαιδευτικών παρεμβάσεων και προγραμμάτων.

Οι εκπαιδευτικοί των Τ.Ε. είναι εξειδικευμένοι ώστε να εφαρμόζουν ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα παρέμβασης με στόχο τη σταδιακή ένταξη των μαθητών. Λόγω της εξειδίκευσής τους έχουν τη δυνατότητα να δρουν συμβουλευτικά και πληροφοριακά στα μέλη της σχολικής μονάδας σε θέματα ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης

Κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση του Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης ο εκπαιδευτικός Ε.Α.Ε.:

- συνεργάζεται με τον εκπαιδευτικό της τάξης, ώστε να υπάρχει σύνδεση μεταξύ του κοινού και του εξατομικευμένου προγράμματος ως προς το περιεχόμενο και τον τρόπο υλοποίησής του (π.χ. συνεργατικές πρακτικές διδασκαλίας/συνδιδασκαλία).

Η υποστήριξη από το Τμήμα Ένταξης πρέπει να αξιολογείται και να επαναπροσδιορίζεται κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς με σκοπό την πλήρη ένταξη στο σχολικό περιβάλλον και την φοίτηση του μαθητή στην τάξη του χωρίς υποστήριξη

- συντάσσει για θεώρηση το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα λειτουργίας και την ετήσια αξιολογική έκθεση λειτουργίας του Τ.Ε. μέσω του διευθυντή.
- προσφέρει τις υπηρεσίες του σε μαθητές συστεγαζόμενων σχολείων ή σε προγράμματα παράλληλης στήριξης όμορου σχολείου, ύστερα από εισήγηση του ΣΕΑ & ΕΕ στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει το σχολείο. Ο εκπαιδευτικός του Τ.Ε. μπορεί (αν υπάρχει η δυνατότητα) να υποστηρίξει τους μαθητές του σχολείου του που έχουν ανάγκη Παράλληλης Στήριξης, για το σύντομο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την ολοκλήρωση της τοποθέτησης των εκπαιδευτικών της Παράλληλης Στήριξης.

Σύμφωνα με την Υπ. Απ. αρ. 27922/Γ6, ΦΕΚ 449/08-03-2007 οι εκπαιδευτικοί Ε.Α.Ε. των Τ.Ε.:

- αξιολογούν τους μαθητές για τη διερεύνηση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών τους με βάση τις προτάσεις που έχουν υποβληθεί από τους υπεύθυνους εκπαιδευτικούς των τάξεων,
- ενημερώνουν, σε συνεργασία με το διευθυντή της σχολικής μονάδας τους γονείς και κηδεμόνες του μαθητή για τις απαραίτητες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν ώστε ο μαθητής να υποστηριχθεί στο Τ.Ε. Όπως προαναφέρθηκε, εάν

οι γονείς και κηδεμόνες επιθυμούν τη φοίτηση του παιδιού τους στο Τμήμα Ένταξης και δεν υπάρχει η σχετική εισήγηση από τις αρμόδιες διαγνωστικές υπηρεσίες (ΚΕ.Σ.Υ, Ιατροπαιδαγωγικό) μπορεί να εισηγηθεί η ΣΕΑ & ΕΕ για τη φοίτηση ώστε να μην αποκλειστεί ο μαθητής από το Τμήμα Ένταξης. Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 4186/2013, είναι απαραίτητη η απόφαση του ΚΕ.Σ.Υ. για τον προσδιορισμό του κατάλληλου πλαισίου υποστήριξης στο σχολείο και ως εκ τούτου κρίνεται απαραίτητη η ενημέρωση των γονέων για τη δυνατότητα που έχουν να απευθυνθούν στο ΚΕ.Σ.Υ. ή/και Ιατροπαιδαγωγικό)

- συνεργάζονται με τον εκπαιδευτικό της τάξης, ώστε να υπάρχει σύνδεση μεταξύ του κοινού και του εξειδικευμένου προγράμματος ως προς το περιεχόμενο και τον τρόπο υλοποίησης αυτού (π.χ. συνδιδασκαλία). Όσον αφορά στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, οι μαθητές στο ΤΕ υποστηρίζονται στα μαθήματα της *Νεοελληνικής Γλώσσας, στα Αρχαία Ελληνικά, στα Μαθηματικά, στη Φυσική, τη Χημεία* (Ιστορία, Βιολογία και Γεωγραφία μόνο αν υπάρχει διαθέσιμος χρόνος στο πρόγραμμα).
- ενισχύουν τη γενικότερη προσαρμογή των μαθητών του Τ.Ε. στο κοινό σχολικό περιβάλλον, με τη συμμετοχή τους σε ομάδες εργασίας, παιχνιδιών αθλοπαιδιών και άλλων δραστηριοτήτων της σχολικής ζωής,
- μεριμνούν για την τακτική ενημέρωση του ατομικού φακέλου του μαθητή, ο οποίος φυλάσσεται σε ασφαλή χώρο με ευθύνη του διευθυντή της σχολικής μονάδας (Υ.Α. 27922/Γ6, ΦΕΚ 449/2007).

Ο φάκελος αυτός που περιέχει προσωπικά δεδομένα και ως εκ τούτου είναι απόρρητος, ενδεικτικά περιλαμβάνει:

- Γνωμάτευση/εις με εισήγηση για υποστήριξη σε Τ.Ε. από δημόσιο Πιστοποιημένο φορέα (αν δεν υπάρχει γνωμάτευση, η εισήγηση του Συντονιστή Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης, για την παραπομπή του μαθητή στο ΤΕ).
- Το οικογενειακό- κοινωνικό ιστορικό του μαθητή που έχει ληφθεί από τον εκπαιδευτικό Ε.Α.Ε σε συνεργασία με το γονέα του μαθητή.
- Περιγραφική αξιολόγηση του μαθησιακού προφίλ του μαθητή, από τον εκπαιδευτικό της τάξης, λόγοι παραπομπής του στο Τ.Ε. και τεκμηρίωσή τους.
- περιοδικές αξιολογήσεις του μαθητή (τουλάχιστον 3 κατά τη διάρκεια του σχολικού έτος δηλ. αρχική-τέλος α' εξαμήνου-τελική) από τον εκπαιδευτικό του ΤΕ
- καταγραφή των μακροπρόθεσμων στόχων σε επίπεδο τριμήνου ή εξαμήνου και οι βασικοί άξονες του προγράμματος παρέμβασης
- αντίγραφο του εβδομαδιαίου ωρολογίου προγράμματος υποστήριξής του
- δοκιμασίες αξιολόγησης που έχουν χορηγηθεί στο μαθητή από τον εκπαιδευτικό της τάξης.
- αντίγραφο του Βραχυπρόθεσμου Προγράμματος Παρέμβασης (ΒΠΠ)

- σχετικά έγγραφα από τους φορείς αξιολόγησης και γνωμάτευσης του μαθητή
  - διερευνητικές δοκιμασίες ειδικών μαθησιακών δυσκολιών από τον εκπαιδευτικό Ε.Α.Ε.
  - εισήγηση για την κατάρτιση του Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης (ΕΠΕ).
  - αξιολογήσεις από άλλους φορείς/ειδικούς ή επιστημονικά κέντρα
  - εργασίες μαθητή
  - ημερολόγιο ατομικής προόδου
  - άλλα σχετικά
- πληροφορούν και συμβουλεύουν τα μέλη της σχολικής κοινότητας για θέματα ειδικής αγωγής και συνεργάζονται με τους ΣΕΕ της περιφέρειάς τους και με το προσωπικό του οικείου ΚΕ.Σ.Υ.
  - παραπέμπουν σε άλλες υπηρεσίες, όπως κοινωνικές υπηρεσίες δήμων, ΚΕΣΥ, ΣΔΕΥ-ΕΔΕΑΥ, φορείς και πρόσωπα του Δημοσίου

Η σχολική κοινότητα αναγνωρίζοντας το ρόλο των εκπ/κών Ε.Α.Ε δεν τους αναθέτει καθήκοντα, που δεν προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία και τις Υπουργικές Αποφάσεις (Υπ. Απ. 27922/Γ6 ΦΕΚ 449, τ Β', 3-4-2007).

5. Οι Διευθυντές των Σχολικών Μονάδων:

- Φροντίζουν για τον εξοπλισμό και την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του Τ.Ε. ύστερα από εισήγηση των υπευθύνων εκπαιδευτικών και ενημέρωση του Συντονιστή Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής εκπαίδευσης.
- Μεριμνούν για την απρόσκοπτη λειτουργία του Τ.Ε., δεν απασχολούν τους εκπαιδευτικούς αυτούς σε αναπλήρωση απόντων εκπαιδευτικών και δεν αναστέλλουν τη λειτουργία τους δίχως την έγκριση του Συντονιστή Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης.

6. Συνεργασία Εκπαιδευτικών Γενικής και Ειδικής Αγωγής.

Η φοίτηση των μαθητών στο Τ.Ε. έχει ως στόχο την υποστήριξη αυτών μέσω εκπαιδευτικής παρέμβασης, σύμφωνα με την οποία υπάρχει σύνδεση με το πρόγραμμα της τάξης φοίτησης ως προς το περιεχόμενο και τον τρόπο υλοποίησής του. Για την επίτευξη των στόχων υποστήριξης και ένταξης του μαθητή, απαραίτητη είναι η συνεργασία των εκπαιδευτικών γενικής και ειδικής αγωγής, όπως ορίζει και η σχετική νομοθεσία. Η συνεργασία αυτή αφορά:

α) τις διδακτικές πρακτικές (τροποποίηση, προσαρμογή, εξατομίκευση, διαφοροποίηση της διδασκαλίας και του διδακτικού αντικειμένου),

β) τη συμφωνία αναφορικά με τη χρήση από τον εκπαιδευτικό του Τ.Ε. και της τάξης φοίτησης της ίδιας ορολογίας κατά τη διδασκαλία των διδακτικών αντικειμένων ώστε να μην δημιουργούνται επιπρόσθετες δυσκολίες στην αποτελεσματική υποστήριξη των μαθητών/τριών του Τ.Ε.,

γ) τη συμφωνία στον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών του Τ.Ε. (ανταλλαγή και από κοινού επιμέλεια εκπαιδευτικού υλικού/τεστ/διαγωνισμάτων, επεξεργασία θεμάτων κλιμακούμενης δυσκολίας με ερωτήσεις κλειστού τύπου κ.ά.).

7. Ομαδοποίηση/ φοίτηση μαθητών στο Τ.Ε.

Οι μαθητές στο Τ.Ε. ομαδοποιούνται είτε σύμφωνα με το μαθησιακό τους επίπεδο είτε κατά τάξεις. Η ομαδοποίηση είναι έννοια που σε καμιά περίπτωση δεν περιλαμβάνει ατομική παρέμβαση σε μαθητή, αλλά πάντα ομαδική, για παιδαγωγικούς λόγους. Εάν λοιπόν οι μαθητές θα πρέπει να υποστηρίζονται στο Τ.Ε., υποστηρίζονται ή συνεκπαιδούνται με έναν τουλάχιστον ακόμη συμμαθητή τους (όχι υποχρεωτικά από την ίδια τάξη).

Όσον αφορά στη Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, μαθητές της Α΄ τάξης δεν προσδιορίζεται νομοθετικά να φοιτούν στο Τ.Ε. Αν αυτό κριθεί αναγκαίο με βάση τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες, ενημερώνεται ο Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου και κατά περίπτωση ο Συντονιστής Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με το Ν.4368/21-2-2016 η εκπαιδευτική παρέμβαση πραγματοποιείται εντός του περιβάλλοντος της τάξης και σε ιδιαίτερο χώρο, εφόσον το επιβάλλουν οι ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών/τριών που υποστηρίζονται, καθώς η παροχή ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης σε διαφορετικό χώρο (αυτό του Τ.Ε.) ή/και μέσα στην κοινή τάξη που φοιτά ο μαθητής, έχει πάντα στόχο την ένταξη και στη συμπερίληψη του μαθητή στην τυπική τάξη και την κοινωνία των συμμαθητών του (Υ.Α. 27922/Γ6, ΦΕΚ 449/2007).

8. Ωρολόγιο πρόγραμμα Τμήματος Ένταξης

Η σχολική μονάδα σχεδιάζει και εφαρμόζει το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα του Τ.Ε., λαμβάνοντας υπ' όψη :

- το πλήθος μαθητών του τμήματος,
- το ωράριο των εκπαιδευτικών ΕΑΕ,
- τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών
- την αποφυγή της συστηματικής απουσίας αυτών από την τάξη φοίτησης.

Αν αυτό είναι εφικτό και δεν δημιουργεί πρόσθετα προβλήματα στη λειτουργία της σχολικής μονάδας, προτείνεται (σε σχολικές μονάδες όπου το πρόγραμμα το επιτρέπει) ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός κυλιόμενου-κυκλικού ωρολογίου εβδομαδιαίου προγράμματος υποστήριξης από το Τ.Ε., προκειμένου να μην απουσιάζουν οι μαθητές του Τ.Ε. συνεχώς από το ίδιο μάθημα και πολύ περισσότερο από το μάθημα του γνωστικού αντικείμενου στο οποίο υποστηρίζονται. (Π.χ. να απουσιάζουν από το ίδιο μάθημα μόνο μία φορά το μήνα ή μία φορά ανά τρεις ή δύο εβδομάδες).

Θεωρείται αντιπαιδαγωγικό ο μαθητής να απομακρύνεται από ένα μάθημα π.χ. Γλωσσικό για να εργαστεί στα Μαθηματικά. Επίσης αντιπαιδαγωγική θεωρείται η

απομάκρυνση του μαθητή από μαθήματα όπως Θεατρική Αγωγή, Φυσική Αγωγή, Μουσική, Καλλιτεχνικά, κ.λπ.

Η φοίτηση του μαθητή κατά το ίδιο σχολικό έτος πιθανόν να διαφοροποιείται, ανάλογα με τις μαθησιακές του ανάγκες και το συνολικό αριθμό των μαθητών που χρειάζονται βοήθεια.

Σε περίπτωση που το Τ.Ε. τροποποιεί το πρόγραμμά του, το νέο Εβδομαδιαίο Ωρολόγιο Πρόγραμμα κατατίθεται άμεσα στη Διεύθυνση του σχολείου.

Οποιαδήποτε δραστηριότητα/ενέργεια δημιουργεί δυσλειτουργία ή αναστάτωση στο εβδομαδιαίο πρόγραμμα του Τ.Ε. δεν εφαρμόζεται.

9. Αξιολόγηση μαθητών με ΕΕΑ που υποστηρίζονται στα Τμήματα Ένταξης

Βασικός στόχος της αξιολόγησης του μαθητή με ή χωρίς ΕΕΑ είναι η ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ο εντοπισμός των μαθησιακών ελλείψεων με σκοπό τη βελτίωση της προσφερόμενης σχολικής εκπαίδευσης. Κατά την αξιολόγηση των μαθητών με ΕΕΑ λαμβάνονται υπ' όψιν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, ο ατομικός τρόπος, ο ρυθμός μάθησης και απόκρισης (π.χ. μαθητές/μαθήτριες με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) προκειμένου να συγκεντρωθούν κατά την αξιολόγησή τους έχουν ανάγκη από διευκολύνσεις που ανταποκρίνονται στις προσωπικές στρατηγικές και πρακτικές που έχουν αναπτύξει ώστε για να εκφράσουν τη μέγιστη απόδοσή τους πρέπει να τις εφαρμόσουν).

Επισημαίνεται ότι οι μαθητές με αναπηρίες αξιολογούνται με ιδιαίτερη βαρύτητα στις δυνατότητες που αναπτύσσουν και αξιοποιούν σε σχέση με την καθημερινή ζωή. Η αξιολόγηση των μαθητών/τριών με ή χωρίς ΕΕΑ δεν αναφέρεται μόνο στην επίδοσή τους στα διάφορα μαθήματα, αλλά και σε άλλα χαρακτηριστικά τους, όπως είναι η προσπάθεια που καταβάλλουν, το ενδιαφέρον τους, οι πρωτοβουλίες που αναπτύσσουν, η δημιουργικότητά τους, η συνεργασία τους με άλλα άτομα και ο σεβασμός των κανόνων λειτουργίας του σχολείου.

Η βαθμολογία των μαθητών προκύπτει από τη συνεργασία των εκπ/κών του ΤΕ και των εκπ/κών των αντίστοιχων ειδικοτήτων της τάξης.

Στο πλαίσιο λοιπόν της σύμπραξης εκπαιδευτικών της τάξης φοίτησης και εκπαιδευτικών του Τ.Ε. θεωρείται επιθυμητή η συμφωνία για τη βαθμολογία των μαθητών και μαθητριών που υποστηρίζονται από το Τ.Ε

10. Μετεγγραφή-αλλαγή βαθμίδας μαθητή με ΕΕΑ ή/και αναπηρία

Σε περίπτωση αλλαγής σχολικού περιβάλλοντος -μετεγγραφή σε άλλο σχολείο ή εγγραφή στην επόμενη βαθμίδα-ενημερώνεται η διεύθυνση της νέας σχολικής μονάδας. Η σχολική μονάδα αποστολής διαβιβάζει τα πρωτότυπα έγγραφα στη μονάδα υποδοχής, υπηρεσιακά, και φυλάσσει αντίγραφα των σε περίπτωση που χαθούν τα πρωτότυπα.

*Σας υπενθυμίζουμε ότι σχετικά με τις εγκρίσεις ωρολογίων προγραμμάτων:

1. Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Σχολικών Μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης οι εγκρίσεις *δεν γίνονται από το Συντονιστή Ειδικής Αγωγής και εκπαίδευσης* και ισχύουν όσα προβλέπονται στο ΠΔ 79 (ΦΕΚ Α΄ 109) κεφάλαιο Α του άρθρου 11 «Ωρολόγιο πρόγραμμα και κατανομή τάξεων δημοτικού σχολείου», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με τις διατάξεις του άρθρου 23, παρ. η του νόμου 4559/2018 (ΦΕΚ 142/Α΄/03/08/2018) «Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιόνιο Πανεπιστήμιο και άλλες διατάξεις»
2. Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Σχολικών Μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης οι εγκρίσεις *δεν γίνονται από το Συντονιστή Ειδικής Αγωγής και εκπαίδευσης* έχοντας υπόψη το με αρ. πρωτ. 207400/Δ2/30-11-2018 έγγραφο του ΥΠΠΕΘ, ισχύουν όσα προβλέπονται στο άρθρο 52 του ΠΔ 18/2018 (Α΄31) όπως ισχύει σήμερα.

**Η ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ**

ΜΑΡΙΑ ΕΜΜ. ΓΙΓΟΥΡΤΑΚΗ

Εσωτερική διανομή: 1.Οργανωτική Συντονίστρια ΠΕ.Κ.Ε.Σ.Κρήτης